

Een beknopte beschrijving van de geschiedenis van Reiki

dr. Jojan L. Jonker – November 2025

Reiki is een spirituele heelwijze die haar diepgang dankt aan de subtiele wisselwerking tussen haar Japanse oorsprong en haar wereldwijde verspreiding. Tussen 2022 en 2025 kwam er een stroom aan nieuwe inzichten naar buiten die het verhaal van Reiki opnieuw laten ontvouwen. Dit artikel schetst in beknopte vorm de contouren van dat herontdekte verleden, gebouwd op geverifieerde feiten en zorgvuldig afgewogen inzichten die vergeten verbindingen zichtbaar maken¹.

Reikibeoefenaars hebben geleerd dat Reiki in 1922 door Mikao Usui is vormgegeven na zijn retraite op de berg Kurama. Dat verhaal is in zekere zin waar, maar zoals alle levende tradities heeft Reiki diepere wortels die zich pas gaandeweg hebben ontplooid. Een eeuw later komt een mogelijk verband zichtbaar tussen twee mannen, Tokio Yokoi 横井時雄 (1857–1927) en Mikao Usui 臼井鸞男 (1865–1926), dat een nieuw licht werpt op Reiki's ontstaan.

Tokio Yokoi was een theoloog, filosoof en predikant met een diep verlangen om de genezende kracht van de geest te doorgronden en te beleven, hoe spirituele zuivering en innerlijk ontwaken kunnen leiden tot fysieke heling. Hij studeerde in het buitenland, werd president van de Dōshisha universiteit en stond in Japan en daarbuiten bekend als een gerespecteerd leraar, zelfs nadat hij in 1919 door een beroerte bedlegerig werd en grotendeels aan huis gekluisterd raakte.

Yokoi stelde dat het uitstorten van de Heilige Geest (Pinksteren) in de tijd van Jezus vergelijkbaar is met het plotseling ontwaken van Confucius, in het Chinees uitgedrukt als *lingqi* 靈氣. Hij bracht christelijke en Oost-Aziatische inzichten over Geest/goddelijke kracht in dialoog en blies zo een eeuwenoud begrip nieuw leven in. In de *Jezus Soetra's* 景教經典, daterend uit de Tang-dynastie, hadden vroege Chinese christenen al *lingqi* 靈氣 gebruikt als vertaling voor Heilige Geest, waarbij ze de Bijbelse leer van de adem (pneuma) of heilige geest koppelden aan Chinese opvattingen over adem met levenskracht die als goddelijk wordt ervaren. Yokoi gebruikte *seirei* 聖靈 (Heilige Geest) maar erkende de resonantie ervan met *reiki* 靈氣 in de Chinees-Japanse tradities. Door deze parallel suggereerde hij dat de christelijke ervaring van de Heilige Geest in Oost-Aziatische termen kon worden uitgedrukt als een infusie van heilige vitaliteit in het menselijk hart/denkgeest *kokoro* 心 en lichaam, waarbij *seirei* 聖靈 en *reiki* 靈氣 naar dezelfde ervaringswerkelijkheid verwijzen.

Usui was geen theoloog, maar een oprechte zoeker – iemand die zich met een open hart verdiepte in de weg van lichaam, denkgeest en ziel. Hij werkte op christelijke missionarisscholen, studeerde in het buitenland en verdiepte zich in het boeddhisme, confucianisme en esoterische tradities maar haalde niet hetzelfde niveau van zijn oudere tijdgenoot.

Het is historisch aannemelijk dat Usui en Yokoi elkaar gekend hebben. Dit is nog niet bewezen, maar de aanwijzingen zijn sterk genoeg om een beeld te schetsen over hun mogelijke relatie.

Rond 1919-1922, in een periode van persoonlijke zoektocht en geopolitieke onrust, werd Yokoi de leraar van Usui in wat later bekend zou worden als een context van Zen-onderricht. In deze periode

---

¹ Voor historische en theologische achtergrondinformatie, kijk op: www.jojan.nl/publications, waar gerelateerde artikelen zoals *Is Rev. Tokio Yokoi the monk in Takata's story?* te vinden zijn.

werden de twee mannen niet alleen leraar 師 *shi* c.q. Zen-leraar 禪師 en leerling, maar ook goede vrienden die elkaars pad diep respecteerden. Yokoi leerde Usui het klassieke Chinese concept *lingqi* 靈氣, in het Japans gelezen als *reiki* 靈氣, zoals hiervoor uitgelegd de sleutel om het confucianistische ontwaken te verbinden met de christelijke ervaring van Pinksteren. Zo bood Yokoi Usui een inspirerende spirituele grond en moedigde hem aan zijn eigen ervaring van eenheid met het goddelijke te zoeken, zoals Jezus en Confucius dat hadden gekend. Yokoi wist waar hij het over had; op zijn 18/19^e jaar ervoer hij tijdens een meditatie op de berg Hanaoka een mystieke ervaring waarbij hij getroffen werd door het licht van Jezus. Door Yokoi's leer kon Usui zijn eigen zoektocht en z'n latere ervaringen op de berg Kurama binnen dit kader interpreteren en overeenkomsten zien met de Nieuwtestamentische uitstorting van de Heilige Geest met Pinksteren, zonder te suggereren dat christelijke bronnen zelf de term *reiki* 靈氣 gebruiken.

Yokoi moedigde Usui aan om *shugyō* 修行 (ascetische training door middel van meditatie en vasten) te beoefenen op de berg Kurama. Na 21 dagen ervoer Usui een moment van *reikan* 靈感 (spirituele inspiratie of verlichting). Tijdens het afdalen van de berg, voelde hij tot zijn verwondering dat zijn handen spontaan begonnen te helen. Toen Usui dit besef met Yokoi deelde, erkende hij Usui als iemand die de geest van het Grote Universum (大宇宙の靈 *daiuchū no rei*) in harmonie had gebracht met zijn eigen geest (自己の靈 *jiko no rei*).

Usui genas Yokoi's artritis, en in reactie daarop bevestigde Yokoi dat hij de sacrale kunst van *reiki* had gevonden. Op dat moment leerde Yokoi Usui ook hoe hij het op Japanse spiritualiteiten gebaseerde ritueel van directe spirituele overdracht, *reiju* 靈授 moest uitvoeren wat essentieel is voor het inwijden van nieuwe beoefenaars. Kort daarna begon Usui Reiki te verspreiden, waarbij hij vijf Reiki-Principes *Gokai* 五戒 en 125 gedichten van de Meiji keizer *Tennō Gyosei* 明治天皇御製 toevoegde. Op deze manier gaf hij de praktijk de naam *Usui Reiki Ryoho* 臼井靈氣療法, en verspreidde Reiki door middel van beoefening, behandelingen, inwijding en onderwijs. Reiki wordt vaak ook aangeduid als *seishin ryōhō* 精神療法 (psycho-spirituele therapie). Eén van zijn belangrijkste leerlingen en opgeleide Masters is Chujiro Hayashi (1880–1940), die op zijn beurt Hawayo Takata (1900–1980) opleidde.

Waarom werd de rol van Yokoi vergeten? In het Japan van het Taishō-tijdperk was het gebruikelijk dat oprichters van nieuwe spirituele bewegingen de namen van hun leraren weglieten. Bovendien stond het christendom in de jaren twintig van de vorige eeuw onder verdenking en bood inheems spirituele Japanse taal een veiliger publiek kader. In combinatie met Yokoi's terugkeer naar een meer christelijke houding aan het einde van zijn leven, werden dergelijke sporen opzettelijk uit het verhaal van Reiki verwijderd. Toch bleven er hints achter in Takata's verslag over een “christelijke predikant”, “president van Dōshisha” en een Zen-monnik en in het zwijgen op de Usui-gedenksteen.

Decennialang hebben beoefenaars een onvolledige versie van de oorsprong van Reiki herhaald. Nu, een eeuw later, wordt er een aannemelijk verband tussen Yokoi en Usui herontdekt. Dit doet niets af aan de rol van Usui, maar verrijkt deze juist. Het verhaal van Reiki gaat niet over één man alleen, maar over een relatie: een wijze mentor en een toegewijde leerling, die samen een geneeswijze hebben voortgebracht die vandaag de dag nog steeds door onze handen en harten stroomt.

Het erkennen van Yokoi is bovenal een gebaar van dankbaarheid. Reiki is, in haar diepste wezen, universeel want ze overstijgt religies, culturen en tijd. Door zowel Yokoi als Usui te eren, verdiepen we onze verbinding met de levende bron waaruit Reiki nog altijd stroomt.